

KÄSKKIRI

22.07.2025 nr 3

Vaideotsus Riigi Tugiteenuste Keskuse 10.04.2025 finantskorrektsiooni otsuse nr 11.2-1/25/1789 peale

1. Asjaolud ja menetluse käik

1.1. 10.04.2025 tegi Riigi Tugiteenuste Keskus (edaspidi **rakendusüksus**) finantskorrektsiooni otsuse nr 11.2-1/25/1789 (edaspidi **otsus**), milles leidis, et toetuse saaja Ateljee Houses OÜ (registrikood 16128452) on jätnud täitmata rakendusüksuse 01.02.2021 taotluse rahuldamise otsuse nr 11.2-27/0134 (edaspidi **taotluse rahuldamise otsus**, mida on muudetud 26.01.2022 taotluse rahuldamise otsusega nr 11.2-27/0090 (edaspidi **taotluse muutmise rahuldamise otsus**)) punktis 10.3 seatud tulemus- ja väljundnäitajad ning rikkunud punktis 10.10 seatud kestvuse nõuet.

1.2. 23.05.2025 esitas Ateljee Houses OÜ (edaspidi **vaide esitaja**) Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile (edaspidi **MKM**) rakendusüksuse kaudu otsuse peale vaide, milles palus „tühistada rakendusüksuse 10.04.2025 otsus finantskorrektsiooni tegemiseks nr 11.2-1/25/1789 ning anda täiendav tähtaeg märgitud väljund- ja tulemusnäitajate saavutamiseks.“ Kuna vaide ei vastanud haldusmenetluse seaduse (edaspidi **HMS**) §-s 76 sätestatule, palus rakendusüksus vaide esitajal vades esinevad puudused kõrvaldada. Vaide esitaja kõrvaldas puudused tähtaegselt 22.05.2025. Vaide esitaja esitas vaide tähtaegselt, kuna vaidlustatud otsus edastati vaide esitajale e-toetuse keskkonna vahendusel 11.04.2025 ning keskkonnas oleva märke kohaselt sai toetuse saaja otsuse kätte 12.04.2025.

1.3. 03.07.2025 e-kirjaga teavitas MKM vaide esitajat vaide läbivaatamise tähtaja pikendamisest kuni 22.07.2025.

1.4. MKM on vaadanud vaide läbi perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi **STS2014_2020**) § 51 lõigete 2 ja 3 alusel ning lähtudes HMS §-s 83 sätestatust. MKM mõistab vaide selliselt, et vaide esitaja nõuab HMS § 85 punkti 1 tähenduses otsuse täielikku kehtetuks tunnistamist ja otsuse faktiliste tagajärgede kõrvaldamist või alternatiivselt HMS § 85 punkti 2 alusel rakendusüksusele ettekirjutuse tegemist asja uueks otsustamiseks.

2. Vaide esitaja seisukohad

2.1. Vaide esitaja selgitab, et kuigi vaide esitaja ettenägematutel asjaoludel ei suutnud järgida tulemus- ja väljundnäitajaid, on olnud tagatud põhiline tulemus ehk puitlaudise ja -liistu tööstusliku värvimisteenuse kättesaadavus Läänemaal, mis oli taotluse rahuldamise otsuse punkti 3 kohaselt projekti eesmärk. Rakendusüksus on jätnud tähelepanuta ega pole käsitletud asjaolu, et vaide esitaja on kõigi nende aastate jooksul taganud projekti eesmärgiks olnud märgitud teenuste kättesaadavuse.

2.2. Vaide esitaja informeeris rakendusüksust asjaoludest, mille tõttu ta ei saavutanud projektis märgitud tulemus- ja väljundnäitajaid. Asjaolu, et ettenägematu kohtumenetluse tulemusel on ettevõtte pangakonto olnud arestitud alates 2023. a suvest, siis on ilmne, et ettevõtte majandustegevus on olnud olulisel määral piiratud.

2.3. Vaide esitaja leiab, et viitas oma selgitustes ja vastustes, et konkurents tööstusliku puidu värvimisteenusele Läänemaal jätkuvalt puudub. Rakendusüksus ei ole hinnanud ega analüüsinud fakti, et vaide esitajal on keeruline tagada väljundnäitajaid, kui need ei arvesta Läänemaa reaalse vajadustega nimetatud teenusele. Vaide esitaja on teinud kõik endast oleneva, et teenust Läänemaal reklaamida.

2.4. Vaide esitaja leiab, et kaalutlusõigus on haldusorganile seadusega antud volitus kaaluda otsustuse tegemist. Seda õigust tuleb teostada kooskõlas volituse piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve. Vaide esitaja on seisukohal, et rakendusüksus on otsuse tegemisel rikkunud HMS § 4 lg 2 ning pole käesolevas asjas arvestanud olulisi asjaolusid ega kaalunud vaide esitaja põhjendatud huve.

2.5. Vaide esitaja rõhutab, et otsus, mille kohaselt tuleb tagastada 14 420,80 eurot, tekitab ettevõtte niigi keerulisele majanduslikule olukorrale vältimatu ohu majandustegevuse sunnitud lõpetamisele. Seega põhjustab otsus tõenäoliselt ettevõtte tegevuse lõpetamise vajaduse, ilmselt ka pankrotimenetluse. Vaide esitaja ei ole võimeline tagama eelmärgitud raha tagastamist olukorras, kus tema kontod on suletud ning esimese astme kohtus jätkub kohtuvaidlus arvestatava summa üle.

2.6. Ateljee Houses OÜ leiab, et otsuse asemel raha tagasi nõuda, tuleks talle anda täiendav aeg väljund- ja tulemusnäitajate saavutamiseks. Rakendusüksus ei ole seda võimalust vaide esitajale pakkunud.

3. MKM seisukohad

3.1. MKM selgitab, et ettevõtte ebaõnnestumine on majanduskeskkonnas normaalne ettevõtja risk, mille ettevõtja võtab. Lisaks on toetuse andmisega lahutamatu seotud toetuse kasutamise tingimused ja tagasinõudmise võimalused, millega on vaide esitaja toetust taotledes nõustunud. Toetuse kasutamise tingimused ja tagasinõudmise võimalused tagavad, et toetust kasutatakse toetuse andja Euroopa Liidu soovi kohaselt. Kuivõrd vaide esitaja ei ole saavutanud projekti tulemus- ja väljundnäitajate täieulatuslikku täitumist ning projekt on jäänud selliselt ellu viimata, siis on saanud kahjustada Euroopa Liidu finantshuvid. Seega on põhjendatud finantskorrektsiooni otsuse tegemine STS2014_2020 § 45 lõike 1 punkti 3 alusel. Taotluse rahuldamise otsuses ja väliskaubandus- ja ettevõtlusministri 09.03.2015 määruses nr 20 „Starditoetus“ (edaspidi **meetme määrus**) nimetatud tulemuste (mille saavutamisest sõltub toetuse tagasinõudmine) saavutamine jäämine on mõjutanud kulu abikõlblikkust.

3.2. MKM selgitab, et toetuse saamiseks ei piisa ainuüksi investeeringute tegemisest, s.t toetuse kaasabil projekti elluviimiseks vajalike vahendite soetamisest. Vaide esitajale ei heidetagi ette toetuse kasutamist projektiga mitteseotud tegevuste tegemisele, vaid toetus nõutakse tagasi, sest projekti eesmärgid jäid saavutamata.

3.3. STS2014_2020 § 22 lõike 3 kohaselt võib toetuse saaja taotleda projekti abikõlblikkuse perioodi pikendamist kahel korral kuni kuue kuu võrra. Vastav taotlus tuleb toetuse saajal esitada projekti abikõlblikkuse perioodi jooksul. Projekti abikõlblikkuse periood oli 01.02.2021–31.07.2022. Rakendusüksus pikendas vaide esitaja taotluse alusel projekti abikõlblikkuse perioodi

6 kuu võrra. STS2014_2020 ei näe ette võimalust antud ajahetkel ja olukorras pikendada tulemus- ja väljundnäitajate saavutamise tähtaega, mida vaide esitaja ühe korra tegi ning mille rakendusüksus rahuldab taotluse muutmise rahuldamise otsusega. Vaide esitaja nimetatud taotlust teistkordselt esitanud ei ole, kuigi see võinuks anda võimaluse vältida vähemalt sellises mahus tagasinõuet.

3.4. STS2014_2020 § 24 punkti 1 kohaselt kohustub toetuse saaja tagama projekti elluviimise ettenähtud tingimustel ja kavandatud tulemuse saavutamise. STS2014_2020 seletuskirjas selgitatakse, et § 24 punkti 1 kohaselt peab toetuse saaja viima projekti ellu heakskiidetud taotluse kohaselt ehk seal nimetatud eesmärkidel kavandatud tegevuste abil ning saavutama tema enda kavandatud tulemused. Projekti eesmärgid ja tulemused ning nende saavutamiseks kavandavad tegevused peavad olema kooskõlas toetuse andmise tingimuste määrusega. Kuna Euroopa Komisjon eraldab riigile toetust rakenduskava eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks, siis kumulatiivselt on selle eelduseks iga üksikprojekti eesmärkide ja tulemuste saavutamine. Kui toetuse saaja ei saavuta enda lubatud tulemusi, siis on tegemist kohustuste eiramisega ning tal ei ole õiguspärasest ootust, et taotluse rahuldamise otsuses märgitud toetuse summa jääb kehtima algselt määratud summa ulatuses.

3.5. Lisaks selgitab MKM, et kohtupraktikas on leitud, et finantskorrektsioon ei ole karistus, vaid abikõlblike kulude ümberhindamine. Õigus toetusele tekib siis, kui toetuse saamise kriteeriume täidetakse. Kui leiab kinnitust, et toetuse saamise kriteeriume ei ole täidetud, jäetakse toetus välja maksmata või nõutakse see tagasi. Sellist tegevust ei saa käsitada toetuse saaja karistamisena.¹

3.6. MKM nõustub rakendusüksusega selles, et taotluse rahuldamise otsuse punktis 10.3 seatud müügitulu ei saanud täidetud. Vaide esitaja müügitulu projekti abikõlblikkuse perioodile järgneva teise majandusaasta lõpuks ei olnud 295 230 eurot, ega isegi mitte minimaalsed 80 000 eurot, nagu selle näeb ette meetme määruse § 29 lõike 1 punkt 3.

3.7. Otsuse punktis 1.1 tõi rakendusüksus välja, et vaide esitajal pidanuks olema kaks töökohta projekti abikõlblikkuse perioodile järgnevast kuust üheks aastaks ning kaks töökohta projekti abikõlblikkuse perioodile järgneval teisel aastal vähemalt üheks aastaks. MKM selgitab, et meetme määruse § 29 lõike 1 punktis 1 on sätestatud, et hiljemalt projekti abikõlblikkuse perioodi lõppemisele järgnevast kuust algaval esimesel aastal on toetuse saajal vähemalt üks töötaja ja teisel aastal vähemalt kaks töötajat, kelle töötasu on toetuse taotluse esitamise kuupäevale vahetult eelnevas 1. juuliks Statistikaameti avaldatud aasta keskmisest brutokuupalgast vähemalt 50 protsenti. Rakendusüksus aga selgitas otsuse punktis 1.1, et: „vastavalt meetme määrusele pidi hiljemalt projekti abikõlblikkuse perioodi lõppemisele järgnevast kuust algaval esimesel aastal toetuse saajal olema vähemalt kaks töötajat ja teisel aastal vähemalt kaks töötajat, kelle töötasu on toetuse taotluse esitamise kuupäevale vahetult eelnevas 1. juuliks Statistikaameti avaldatud aasta keskmisest brutokuupalgast vähemalt 50 protsenti (meetme määrus § 29 lg 1 p 1).“ Taotluse rahuldamise otsusega nähti ette meetme määrusest ulatuslikemad nõudeid töötajate arvule. MKM on seisukohal, et rakendusüksus ei analüüsinud otsuses kõiki taotluse rahuldamise otsuses sätestatud kõrvaltingimuste saavutamisi.

3.8. MKM selgitab, et rakendusüksus jättis tähelepanuta, et meetme määruse ja taotluse rahuldamise otsusega seatud kohustuste mittetäitmist tuleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artiklist 143 lähtuva finantskorrektsiooni puhul arvestada kõikehõlmavalt koosmõjus. MKM nõustub vaide esitajaga, et rakendusüksus ei ole teostanud kaalutlusõigust kooskõlas HMS § 4 lõikega 2. Otsuses puudub analüüs, millest nähtub, et rakendusüksus oleks arvestanud olulisi asjaolusid. HMS § 54 kohaselt on haldusakt õiguspärane,

¹ TLRHo 29.11.2021 otsus nr 3-21-339, punkt 18

kui ta on mh proportsionaalne ja kaalutusvigadeta. MKM leiab, et rakendusüksusel ei ole õigust üht toetuse saaja kohustust teisele prioriseerida. MKM-le jääb arusaamatuks, miks tähtsustas rakendusüksus just müügitulu nõuet, kuid jättis töötajate arvu ja palgakulu andmed analüüsimata. MKM leiab, et rakendusüksusel tuleb hinnata müügitulu ja töötajate arvu ning palgakulu kohustuste rikkumist koosmõjus ning lähtuda finantskorrektsiooni tegemisel mõlema kohustuse rikkumisest. Seega on MKM seisukohal, et otsus tuleb tunnistada kehtetuks motiveerimispõhjustel ning materiaalõiguse vale kohaldamise põhjusel. Otsuses on üksnes osaliselt motiveeritud müügitulu rikkumist, kuid on jäetud kõrvale töötajate arvu ja palgatulu osa ning seetõttu jääb selgusetuks, kuidas võis analüüsimata osa mõjutada otsuse proportsionaalsust.

3.9. MKM selgitab, et STS2014_2020 § 48 lõike 4 kohaselt tagasimaksmisele kuuluva toetuse võib ajatada toetuse saaja põhjendatud taotluse alusel, kui korraga maksmine seab toetuse saaja olulisel määral makseraskustesse. Ajatamisel tuleb vaide esitajal maksta otsuses esitatud tagasimaksmise tähtpäevale järgnevast päevast.

4. Resolutsioon

HMS § 85 punktide 1 ja 2 alusel tunnistab Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium kehtetuks 10.04.2025 Riigi Tugiteenuste Keskuse finantskorrektsiooni otsuse nr 11.2-1/25/1789 ning teeb Riigi Tugiteenuste Keskusele ettekirjutuse asja uueks otsustamiseks.

5. Vaidlustamine

5.1. HMS § 87 lõikest 1 tulenevalt on isikul, kelle vaie jäi rahuldamata või kelle õigusi vaidemenetluses rikuti, õigus pöörduda halduskohtumenetluse seadustikus (edaspidi **HKMS**) sätestatud tingimustel ja korras kaebusega halduskohtusse. HMS § 87 lõike 2 kohaselt võib vaideotsuse tühistamist nõuda koos nõudega, mis jäeti vaideotsusega osaliselt või täielikult rahuldamata või sõltumata eelnimetatud nõudest iseseisvalt, kui vaideotsusega on isiku õigusi rikutud muul viisil kui vaide osaline või täielik rahuldamata jätmine.

5.2. HKMS § 46 lõikest 1 tulenevalt tühistamiskaebuse võib esitada 30 päeva jooksul kaebajale haldusakti teatavaks tegemisest arvates. HKMS § 45 lõike 4 kohaselt võib vaideotsuse peale vaide esemeks oleva haldusakti või toimingu vaidlustamiseta esitada kaebuse, kui see rikub kaebaja õigusi, sõltumata vaide esemest.

(allkirjastatud digitaalselt)
Erkki Keldo
majandus- ja tööstusminister